

एवं यमेष्टे चितानामर्थानां प्रकरणशो विभागं शिष्याणामवधानाय प्रदर्शयिष्यन् वैराग्यमुत्पादयितुं कुरुषु परशुरामकृतं क्षत्रक्षयप्रसंगात्प्रदर्शयति समंतेति समंतपंचकं नाम पुण्यं द्विजनिषेवितं गतवान्
 स्मितदेशं पुण्यं जवत्पुस्त्यादिनायदुक्तं एतत्सर्वतं देशं तद्युद्धं च श्रोतुमिच्छामहे वयं ॥ १ ॥ मम मत्तः कथाः अन्याः ॥ २ ॥ क्षत्रं क्षत्रियजातिं अमर्षः स्वपितुः क्षत्रियेण हतत्वा ज्ञातस्य क्रोधस्यासहनं तेन चो
 दितः प्रेरितः ॥ ३ ॥ रौधिरान् रुधिरपूर्णान् ॥ ४ ॥ नः अस्माभिः रुधरेण पितृणां तर्पणात् सर्वा हिंसा पितृवृत्त्याद्युद्देशेनैव कर्तव्या न कामकारेणेति सूचितं ॥ ५ ॥ ६ ॥ ७ ॥ यदितिसार्धेन क्रोधकृतं सर्वपाप
 अथ पर्वसंग्रहपर्व ऋषय ऊचुः समंतपंचकमिति यदुक्तं सूतनंदन ॥ एतत्सर्वं यथा तत्त्वं श्रोतुमिच्छामहे वयं ॥ १ ॥ सौतिरुवाच शृणु ध्वं मम भो विप्रा ब्रुवत श्वक
 थाः शुभाः ॥ समंतपंचकाख्यं च श्रोतुमर्हथ सत्तमाः ॥ २ ॥ त्रेताद्वापरयोः संधौरामः शस्त्रभृतां वरः ॥ असकृत्पार्थिवं क्षत्रं जघानामर्षचोदितः ॥ ३ ॥ ससर्वं क्षत्रमुत्सा
 द्य स्ववीर्येणानलद्युतिः ॥ समंतपंचके पंचचकार रौधिरान् रुहदान् ॥ ४ ॥ सते पुरुधिरांभः सुद्रुदेषु क्रोधमूर्च्छितः ॥ पितृन्संतर्पयामास रुधरेणेति नः श्रुतं ॥ ५ ॥ अथ
 चीकादयोऽभ्येत्य पितरो राममब्रुवन् ॥ रामराम महाभाग प्रीताः स्मृतवभार्गव ॥ ६ ॥ अनया पितृभक्त्या च विक्रमेण तव प्रभो ॥ वरं वृणीष्व भद्रं ते यमिच्छसि
 महाद्युते ॥ ७ ॥ राम उवाच यदि मे पितरः प्रीता यद्यनुग्राह्यतामयि ॥ यच्च रोषाभिभूते न क्षत्रमुत्सादितं मया ॥ ८ ॥ अतश्च पापान्मुच्येह मेषमेप्रार्थितो व
 रः ॥ द्रुदाश्च तीर्थभूता मे भवेयुर्भुवि विश्रुताः ॥ ९ ॥ एवं भविष्यतीत्येवं पितरस्तमथाब्रुवन् ॥ तं क्षमस्वेति निषिषिधुस्ततः सविररामह ॥ १० ॥ तेषां समीपे यो दे
 शो रुहदानां रुधिरांभसां ॥ समंतपंचकमिति पुण्यं तत्परिकीर्तितं ॥ ११ ॥ येन लिङ्गेन यो देशो युक्तः समुपलक्ष्यते ॥ तेनैव नाम्ना तं देशं वाच्यमाहुर्मनीषिणः ॥
 ॥ १२ ॥ अंतरे चैव संप्राप्ते कलिद्वापरयोरभूत् ॥ समंतपंचके युद्धं कुरुपांडवसेनयोः ॥ १३ ॥ तस्मिन्परमधर्मिष्ठे देशे भूदोषवर्जिते ॥ अष्टादशसमाजगमुरक्षौ हि
 ण्यो युयुत्सया ॥ १४ ॥ समेत्य तं द्विजास्ताश्च तत्रैव निधनं गताः ॥ एतन्नामाभिनिर्वृत्तं तस्य देशस्य वै द्विजाः ॥ १५ ॥ पुण्यश्चरमणीयश्च स देशो वः प्रकीर्तितः ॥ त
 देतत्कथितं सर्वं मया ब्राह्मणसत्तमाः ॥ यथादेशः स विख्यातस्त्रिषु लोकेषु सुव्रताः ॥ १६ ॥ ऋषय ऊचुः अक्षौहिण्य इति प्रोक्तं यत्त्वया सूतनंदन ॥ एतदि
 च्छामहे श्रोतुं सर्वमेव यथा तथं ॥ १७ ॥ अक्षौहिण्याः परीमाणं नराश्चरथदंतिनां ॥ यथावच्चैव नो ब्रूहि सर्वं हि विदितं तव ॥ १८ ॥

यैव हीनबलेषु शस्त्रनिक्षेपादिति भावः ॥ ८ ॥ ९ ॥ निषिषिधुः निषिद्धवन्तः अक्षराधिक्यमार्षं अभ्यासलोपो वा आर्षः सिषिधुरिति पाठेशशासुः हिंसातो विरमस्वेति शिक्षितवन्त इत्यर्थः ॥ १० ॥ ११ ॥ १२ ॥
 ॥ १३ ॥ भूदोषाः निम्नोन्नतकण्टकित्वादयस्तद्रहिते ॥ १४ ॥ समंते द्रुदानां पंचकं समंतपंचकं तत्परिसरवत्तदिशो पितृनामेत्युक्तं तत्र समंतशब्दस्यावयवार्थं दर्शयति समेत्येति समेतानां अंतो नाशो यस्मिन्नि
 तिसमंत इत्यर्थः अभिनिर्वृत्तं निर्व्यूढं ॥ १५ ॥ १६ ॥ १७ ॥ १८ ॥